

Elämä kuljettaa –
**Perhehoitajan
peilaus**

Tyttöjen lepoaika retkellä vuonna 2011
Kuva: Sirpa Veikkolaisen kotialbumi

Heidi Nikkari

”Elämä kuljettaa niin kuin se on meille tarkoitettu. Kaikki tapahtumat äidin kohdusta haudan lepoon tapahtuvat tarkoituksenmukaisesti. Meille annetaan ne tilaisuudet ja mahdollisuudet, joita me tarvitsemme palvellaksemme sielumme tarkoitusta. Meillä on vapaus valita tie tai väistää.”

Näin olen kokenut vahvasti kaikissa elämäni vaiheissa. Minusta tuli sairaanhoitaja ja diakonissa – jätän kuitenkin tässä kertomatta, miten, enkä myöskään kuvaa erilaisia työtehtäviä, joissa olen toiminut. Kerron sen sijaan tästä viimeisimmästä elämäni vaiheesta, jonka juuret ja valmistelu juontavat kauas taaksepäin. Asioiden ketjuuntumisen tarkoituksenmukaisesti näkee vasta jälkeinpäin.

Työstä ja perheestä tuli yhtä

Käytännön taival perhehoitajana alkoi 1990-luvun alussa. Perhehoitajuus on sijaiskotina ja vanhempina olemista lapsille, jotka eivät syystä tai toisesta voi asua omien vanhempiensa kanssa. Useimmiten kyseessä on huostaanotto, mutta kehitysvammainen voi olla kehitysvammalain mukaan sijoitettuna perheeseen myös ilman huostaanottoa.

Miehelläni ja minulla ei ole biologisia lapsia, mutta perheessämme on ollut vuoteen 2015 asti yhteensä viisi kehitysvammaista lasta ja nuorta. Hoitoajat ovat olleet neljästä kahteenkymmeneen vuoteen. En kerro perhehoidon rakenteista, tukitoimista enkä verkostoista. Koetan kertoa siitä, mitä perhehoitajuus on ollut minussa itsessäni, miten näen sen tehtävän ja tarkoituksen itsessäni sekä hoidettavissamme.

Perhehoitaja on virallinen nimike. Käyttäisin kuitenkin itse mieluiten sanaa kasvatusäiti. Olenko

ammattillinen sairaanhoitaja vai äiti? Nämä roolit toimivat kaiken aikaa arjessa, milloin toinen on enemmän esillä, milloin toinen.

Kuka ja mikä tämä lapsi on? Mistä hän tulee? Miksi hän on sellainen kuin on? Miksi hän on tullut juuri meille? Mikä hänen elämänsä tarkoitus on? Miksi minä olen tässä? Mitä tämä tarkoittaa minulle – minulle ja puolisololleni?

Ainoa vastaus on katsella ja kuunnella lasta sekä katsoa ja kuulla omaa sisintään. Perhekodin arjessa toimivat varmaankin kaikki samat lainalaisuudet kuin tavallisissakin lapsiperheissä. Siihen liittyy ja sekoittuu kuitenkin kosolti myös muita tunteita ja tarpeita.

Peilaan lasta omaan sisimpääni. Koetan sitä kautta nähdä lapsen ja itseni. Tullaan perimmäisten kysymysten äärelle. Näen kehitysvammaisen henkilön elämän olevan erityisesti merkityksellisen hänen ympärillään oleville ihmisille ja sitä kautta meille kaikille. He ovat meille suuria opettajia. Tunnen ja koen olleeni erityisessä opetuksessa. Se on ollut tarpeen, jotta kasvaisin siihen mittaan, mihin on tarkoitettu. Kaikki luulut itsestäni on karsittu ja luurangot kaapeista tuotu esiin. On ollut katsottava peiliin, jota opettaja näyttää. Se on luonut nöyryyttä ja hiljaisuutta sisimpään. Se peili auttaa lopulta näkemään rakkauden. Rakkaus on pelottavaa, koska se tekee paljaaksi ja haavoittuvaksi. Kehitysvammai-

sen elämän tarkoitus on, että häntä rakastetaan. Niin heidän omalla elämällään, kuin meidän muidenkin elämällä, on tärkeä merkitys myös heidän sielulle henkisen maailman kehityksellä. He ovat suostuneet tähän rakastamisen opettamisen tehtävään. Kaikki sielut ovat yhtä puhtaita, kirkkaita ja kauniita. Jumalan edessä olemme kaikki yhtä rakastettavia.

En pysty sanomaan, mitä tämä koulutus kehitysvammaisten lasten ja nuorten opettavana on minusta tehnyt. En yritäkään. Olen tietoisempi sisimmästäni, yhteydestä Jumalaan, yhteydestä ihmiseen. Luotan ainoastaan.

Kuvat ylhäältä alas:

- *Perhe vuodelta 2005, vanhemmat ja kolme poikaa*
- *Sirpa ja tytöt sisävesireisteilyllä vuonna 2011*
- *Aamukahvilla mökillä vuonna 2011*

Kuvat: Sirpa Veikkolaisen kotialbumi
(myös kansikuva Yksissä tuumin)

Tommy Hellstenin kirjoitus kuvaa hyvin tuntemuksiani:

”Ihmisestä tulee tietoinen, kun kyky kokea syyllisyyttä yhdistyy rakkauteen. Sillä vain rakastettuina kestämmme katsoa ja hyväksyä kaiken sen, mitä meissä on.”

”Se mitä minä olen, on viestinä paljon voimakkaampi kuin se mitä minä teen.”

Tommy Hellsten:
Löydät kun lakkaat etsimästä.
Kirja läsnäolon mysteeristä. Minerva 2015

Sirpa Veikkolainen toimi perhehoitajana 1990 – 2000 sairaanhoitajan työn ohella ja päätoimisesti 2000 – 2015.

Perhehoitoliitto ry

■ Perustettu vuonna 1983

■ Perhehoidossa voidaan hoitaa lapsia, nuoria, kehitysvammaisia ja vammaisia henkilöitä, ikäihmisiä ja mielenterveyskuntoutujia. Perhehoitoa käytetään eniten lastensuojelussa.

■ Suomessa on yli 10 000 huostaan otettua lasta ja nuorta. Heistä noin puolet on sijoitettu sijaisperheeseen. Perhehoidossa olevien aikuisten määrä on noin 1800. Erityisesti perhehoidossa hoidettavien ikäihmisten määrä on kasvussa. Perhehoitoa käytetään esimerkiksi omaishoitajien vapaiden järjestämisessä.

■ Perhehoito-lehti kertoo sijaisvanhemmuuden sekä vammaisten henkilöiden, mielenterveyskuntoutujien ja ikäihmisten perhehoidon arjesta – sen iloista ja haasteista. Lehti antaa myös tietoa perhehoitajana toimimisesta, perhehoidon asemasta yhteiskunnassamme sekä perhehoidon sosiaalityöstä.

■ Syyskuussa järjestettiin valtakunnallinen sijaisvanhempien rekrytointikampanja *Ajoissa kotiin*. Sen teema oli Pysyvyys ja kiintymys. Kampanjan suojelijana toimi lastenpsykiatrian dosentti Jari Sinkkonen.

Lähde: www.perhehoitoliitto.fi